

ปัญหาการสอนศิลปะของครูศิลปะ ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น
ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

นางอรทัย สวัสดิ์แดง

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาศิลปศึกษา ภาควิชาศิลปศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2542

ISBN 974-333-916-7

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

THE PROBLEMS OF TEACHING ART EDUCATION OF ART EDUCATION TEACHERS
AT THE LOWER SECONDARY EDUCATION LEVEL IN SCHOOLS
UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF
GENERAL EDUCATION, BANGKOK METROPOLIS

Mrs. Oratai Sawatdang

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education in Art Education

Department of Art Education

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 1999

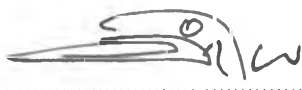
ISBN 974-333-916-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์ ปัญหาการสอนศิลปศึกษาของครูศิลปศึกษา
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา
กรุงเทพมหานคร
โดย นางอรทัย สวัสดิ์แดง
สาขาวิชา ศิลปศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร.เกษร ธิตะจारी

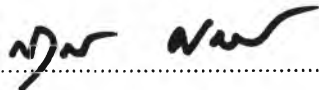
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พทุทธิ ศิริบรรณพิทักษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(อาจารย์ ดร.อำไพ ติรณसार)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร.เกษร ธิตะจारी)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี)

อรรถย สวัสดิ์แดง : ปัญหาการสอนศิลปศึกษาของครูศิลปศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษา
ตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร (THE PROBLEMS OF
TEACHING ART EDUCATION OF ART EDUCATION TEACHERS AT THE LOWER
SECONDARY EDUCATION LEVEL IN SCHOOLS UNDER THE
JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION,
BANGKOK METROPOLIS) อ.ที่ปรึกษา : รองศาสตราจารย์ ดร. เกษร ธิตะจारी,
121 หน้า. ISBN 974-333-916-7.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อสำรวจปัญหาการสอนศิลปศึกษาของครูศิลปศึกษา
ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างใน
การวิจัยคือ ครูผู้สอนวิชาศิลปศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา
กรุงเทพมหานคร จำนวน 114 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
ประกอบด้วย ด้านการเตรียมการสอน ด้านการสอน และด้านการประเมินผล วิเคราะห์ข้อมูลโดยหา
ค่าร้อยละ ค่ามัชฌิมเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า ปัญหาการสอนของครูศิลปศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
ทั้ง 3 ด้าน มีปัญหาค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.65$) ซึ่งแต่ละด้านมีดังนี้

1. ครูมีปัญหาด้านการเตรียมการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.72$)
2. ครูมีปัญหาด้านการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.66$)
3. ครูมีปัญหาด้านการประเมินผลอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.54$)

นอกจากนี้ยัง พบว่า ครูที่มีอายุระหว่าง 26 - 30 ปี มีปัญหาการสอนอยู่ระดับมาก
($\bar{X} = 3.47$) และครูที่มี อายุระหว่าง 41-45 ปี มีปัญหาการสอนอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.34$)
ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 11-15 ปี มีปัญหาการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.14$)
และครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 21 ปี ขึ้นไปมีปัญหาการสอนอยู่ในระดับน้อย ($\bar{X} = 2.41$)

ภาควิชา ศิลปศึกษา
สาขาวิชา ศิลปศึกษา
ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

3972399027 : MAJOR ART EDUCATION

KEYWORD : PROBLEMS OF TEACHING ART EDUCATION / ART EDUCATION TEACHER / THE LOWER SECONDARY EDUCATION LEVEL.

ORATAI SAWATDANG : THE PROBLEMS OF TEACHING ART EDUCATION OF ART EDUCATION TEACHERS AT THE LOWER SECONDARY EDUCATION LEVEL IN SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE DEPARTMENT OF GENERAL EDUCATION, BANGKOK METROPOLIS. THESIS ADVISOR : ASSO. PROF. KAESORN THITHACHAREE, Ed.D.121pp. ISBN 974-333-961-7.

The purpose of this study was to investigate the problems of teaching art education of art education teachers at the lower secondary education level in schools under the jurisdiction of the department of general education, Bangkok Metropolis. The sample population of this study were 114 art education teachers at the lower secondary education level in schools under the jurisdiction of the department of general education, Bangkok Metropolis. The research instrument was questionnaires constructed by the researcher were the aspect of teaching preparation, the aspect of instruction and the aspect of evaluation. The obtained data were analyzed by percentage, arithmetic mean, and standard deviation.

The result of this research was as follows : The problems teaching art education of art education teachers at the lower secondary education considered 3 aspects indicated at a moderate level $\bar{x} = 2.65$ presented as follows :

- 1) Teachers have problems in the aspect of teaching preparation at a moderate level $\bar{x} = 2.72$
- 2) Teachers have problems in the aspect of instruction at a moderate level $\bar{x} = 2.66$
- 3) Teachers have problems in the aspect of evaluation at a moderate level $\bar{x} = 2.54$

Besides, this research found that teachers age between 26-30 years old have problems in teaching at the higher moderate level $\bar{x} = 3.47$ and the teachers age between 41-45 years old have problems in teaching at the below moderate level $\bar{x} = 2.34$ Those who have 11 – 15 years teaching experience have problems in teaching at a moderate level $\bar{x} = 3.14$ and those who have over 21 years teaching experience have problems in teaching at the below moderate level $\bar{x} = 2.41$

ภาควิชา ศิลปศึกษา
สาขาวิชา ศิลปศึกษา
ปีการศึกษา 2542

ลายมือชื่อนิสิต.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ดีด้วยดีด้วยความร่วมมือของบุคคลหลายท่าน ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ ที่นี้คือ รองศาสตราจารย์ ดร. เกษร ธิตจารี อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งกรุณาให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ของวิทยานิพนธ์เล่มนี้

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร.อำไพ ตีรณสาร ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุลักษณ์ ศรีบุรี กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และคณาจารย์ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ซึ่งให้ คำแนะนำและข้อคิดต่าง ๆ ของการวิจัยที่ดีมาตลอด

ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 4 ท่านคือ อาจารย์วิฑูรย์ ไส้แก้ว อาจารย์เกษม เหลือจันทร์ อาจารย์มธุรา จึงอยู่สุข อาจารย์เกริก ยุ้นพันธ์ และขอขอบคุณคณาจารย์หมวดศิลปศึกษา โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัยทุกท่านที่ช่วยเป็นกำลังใจ ตลอดจนเพื่อนร่วมรุ่นภาควิชาศิลปศึกษาทุกคน และเนื่องจากทุนการวิจัยครั้งนี้บางส่วนได้รับมาจากทุนอุดหนุนการวิจัยของบัณฑิตวิทยาลัย จึงขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ ที่อบรมเลี้ยงดูและให้การสนับสนุนผู้วิจัยจนมาถึง ณ ปัจจุบันนี้

อรทัย สวัสดิ์แดง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	7
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
ขอบเขตของการวิจัย.....	7
คำจำกัดความของการวิจัย.....	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	9
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
การสอนศิลปศึกษาระดับมัธยมศึกษา.....	10
ปัญหาการสอนศิลปศึกษาระดับมัธยมศึกษา.....	15
บทบาทและคุณลักษณะของครูศิลปศึกษา.....	38
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	45
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	56
การศึกษาข้อมูลเบื้องต้น.....	56
ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการศึกษา.....	56
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	57
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	59
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	60
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	62

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	84
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	84
วิธีดำเนินการวิจัย.....	84
สรุปผลการวิจัย.....	87
อภิปรายผลการวิจัย.....	87
ข้อเสนอแนะ.....	90
รายการอ้างอิง.....	94
ภาคผนวก.....	103
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	104
ภาคผนวก ข รายชื่อโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย.....	105
ภาคผนวก ค หนังสือขอความร่วมมือ.....	108
ภาคผนวก ง แบบทดสอบเพื่อการวิจัย.....	111
ประวัติผู้วิจัย.....	121

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนโรงเรียนที่ใช้เก็บข้อมูลและตัวอย่างประชากร.....	57
2	ค่าความถี่และร้อยละ จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิสูงสุดทางการศึกษา การสำเร็จการศึกษา การพัฒนาการสอน การเคยได้รับการพัฒนาการสอน และจำนวนคาบที่สอนต่อสัปดาห์.....	62
3	แสดงค่าความถี่และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการสอนศิลปศึกษาของครูศิลปศึกษา ในด้านการเตรียมการสอนเกี่ยวกับการศึกษาวิเคราะห์เรื่องที่สอน.....	66
4	แสดงค่าความถี่และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการสอนศิลปศึกษาของครูศิลปศึกษา ในด้านการเตรียมการสอนเกี่ยวกับการศึกษาแหล่งความรู้ที่หลากหลาย.....	67
5	แสดงค่าความถี่และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการสอนศิลปศึกษาของครูศิลปศึกษา ในด้านการเตรียมการสอนเกี่ยวกับการวางแผนการสอน.....	68
6	แสดงค่าความถี่และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการสอนศิลปศึกษาของครูศิลปศึกษา ในด้านการเตรียมการสอนเกี่ยวกับการจัดเตรียม.....	69
7	แสดงค่าความถี่และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการสอนศิลปศึกษาของครูศิลปศึกษา ในด้านการเตรียมการสอน.....	70
8	แสดงค่าความถี่และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการสอนศิลปศึกษาของครูศิลปศึกษา ในด้านการสอนเกี่ยวกับการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี.....	71
9	แสดงค่าความถี่และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการสอนศิลปศึกษาของครูศิลปศึกษา ในด้านการสอนเกี่ยวกับการกระตุ้นผู้เรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม.....	72
10	แสดงค่าความถี่และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการสอนศิลปศึกษาของครูศิลปศึกษา ในด้านการสอนเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้.....	73
11	แสดงค่าความถี่และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการสอนศิลปศึกษาของครูศิลปศึกษา ในด้านการสอน.....	74

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
12	แสดงค่าความถี่และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการสอนศิลปศึกษา ของครูศิลปศึกษา ในด้านการประเมินผลเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมผลงาน วิชาศิลปศึกษา.....	75
13	แสดงค่าความถี่และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการสอนศิลปศึกษา ของครูศิลปศึกษา ในด้านการประเมินผลเกี่ยวกับการประเมินผลงาน วิชาศิลปศึกษา.....	76
14	แสดงค่าความถี่และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการสอนศิลปศึกษา ของครูศิลปศึกษา ในด้านการประเมินผลเกี่ยวกับการประเมินผลการเรียนรู้ ศิลปศึกษาที่กำหนดในแผน.....	77
15	แสดงค่าความถี่และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการสอนศิลปศึกษา ของครูศิลปศึกษา ในด้านการประเมินผล.....	78
16	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของปัญหาการสอนศิลปศึกษาของ ครูศิลปศึกษาในภาพรวม.....	79
17	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูศิลปศึกษาเกี่ยวกับ ปัญหาการสอนศิลปศึกษา จำแนกตามอายุ.....	80
18	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูศิลปศึกษาเกี่ยวกับ ปัญหาการสอนศิลปศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ในการสอนวิชาศิลปศึกษา..	81
19	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของครูศิลปศึกษาเกี่ยวกับ ปัญหาการสอนศิลปศึกษา จำแนกตามประสบการณ์ที่ได้รับการพัฒนาการ ศึกษาศิลปศึกษา.....	82